

A munkáról. Mi a szabadkőművesség? A testvéri lánczról.

Három szónoki üdvözet.

Írta és a marosvásárhelyi „Bethlen Gábor“ páholy 1905. évi május 1., 15. és június 26-án tartott felvételi munkáin előadta

Dr. TURNOWSKY MÓR ..

BUDAPEST, 1905.
Márkus Samu .. könyvnyomdája

A munkáról.

Szeretett újonnan felvett testvéreim!

Egy lelkes, buzgó szabadkőműves testvér, immár nektek is testvéretek, ki ezen páholynek érdemekben gazdag tagja, a szentélynek egyik legerősebb oszlopa és legszebb ékessége, a napokban elbeszélte nekem, hogy néhány neophita testvér, ki csak nemrég lett páholyunkba felvéve, kíváncsian és kissé türelmetlenkedve kérdezte tőle: hát mikor lesz már a tulajdonképpeni szabadkőművesi munka? Mi is az a szabadkőművesi munka? Hiszen a felvételi szertartások és a testvéri érintkezési formák, úgyszintén a felejthetlennül szép felavatási ünnepélyen elhangzott beszédekben hangsúlyozott eszmék mind szépek, nemesek igazak, meghatók és magasztosak — de már a munkát szeretnék látni, — a munkát!

Hát, szeretett újonnan felvett testvéreim, az új szabadkőművesnek ezen türelmetlen-

kedése határozottan dicséretreméltó, mert komoly akaratról, lelkes tettvágyról tanúskodik. Ezen kérdések a neophitánál annyira természetesek, maguktól értetődők és indokoltak, hogy majdnem biztosra veszem, hogy azok bennetek már is keletkeztek, vagy már holnap keletkezni fognak.

Engedjétek meg tehát egy régi szabadkőművesnek, kinek csupán csak testvérei nagy szereteléhől és bizalmából kifolyólag, de teljesen érdemetlenül reáruházott szónoki tiszténél fogva titeket a páholy nevében üdvözölnie kell, hogy nektek a szabadkőművesi munkáról egyet-mást elmondjon.

Szereteti testvéreim!

Hogy mit jelent a szimbólum szó, azt minden bizonynyal jól tudjátok. Talán kevésbé tudjátok azonban, mert alig lehetett alkalmatok ezen lárgygyal behatóbban foglalkozni, milyen nagy szerepe van a szimbólumoknak az emberi életben. A születéstől a halál perczéig szimbólumok kísérik és befolyásolják az emberi. Ki nem ismeri a keresztnak, az úrvacsorának, a keresztelési szertartásnak, a koronázásnak a szimbolikáját? Ki nem érti a menyasszonyi fátyolnak, a virágcsokornak, a kézcsóknak, a kézszorításnak és a minden-

napi élet ezer meg ezer bevett szokásának a szimbolikáját? A legtöbb szimbolikus ténykedés és bevett szokás annyira átment már tudatunkba, vérünkbe, bogy alig vesszük észre, sőt alig akarjuk elhinni, hogy ősrégi, egyszerű szimbólummal van dolgunk.

»Alles Vergängliche ist nur ein Gleichniss« szavakkal fejezi be Göthe Faustját és Blatin egyik ünnepi beszédében azt mondja: »Van-e ember, akinek szívében egy bizonyos pillanatban a szimbolizmus nem rezditene meg egy titkos, a legrejtettebb redők közt elaludt izmot? Van-e közöttünk, akit nem reszketetett meg lénye mélyében, ha távol szülőföldjétől, idegen emberek, eszmék és szokások közepegyeszerre meglátja maga előtt lengeni a nemzeti lobogót? Melyik szimbolizmus nagyobb és egyszersmind egyszerűbb formájú annál, mely a haza eszméjét kifejezi egy színekkel befestett szövet által ?«

Habár tehát az egész élet tele van szimbolikával, mégis sehol sincs annak oly nagy szerepe és mély jelentősége, mint a szabadkőművességben, melynek már maga a neve is szimbolikus.

A szabadkőművesi szimbolika legelső és legjelentősegteljesebb szava a munka.

A szabadkőműves élete, élethivatása, életcélja, élettartalma: a munka.

Mit dolgozik a kőműves mesterember?
— Épít.

A szabadkőműves is épít.

Hogyan dolgozik a kőműves mesterember? — Megfaragja a nyers követ, hogy az beleilleszthető legyen az épületet alkotó többi kövek közé.

A szabadkőműves is dolgozik a nyers kövön.

Tudjátok, szeretett újonnan felvett testvéreim, mi az az épület, melyet a szabadkőműves épít?

Az az épület az eszményi humanizmus temploma.

És tudjátok, mi az a kő, melyből az eszményi humanizmus temploma felépül?

Az a kő az ember.

A szabadkőműves munkája tehát az, hogy megmunkálja a nyers követ, az embert. Első sorban önön magát. Mert magát kell legelőször is mint építőkövet beleillesztenie az épületbe. Hogy a kő harmonikusan beleilleszthető legyen a falba, le kell venni róla minden egyenetlenséget, érdességei, kiszögellést, mindent, mi a harmóniát zavarná.

Tehát a szabadkőműves munkája önönmagán kezdődik. De kötelessége a többi

nyers követ is megmunkálni és a falba illeszteni, azaz: kötelessége embertársainak tökéletesedését, nemesedését és javulását is előmozdítani. Ezt két utón éri el. Először közvetve, az önönmágán végzett munka által, példaadás segítségével, másodsor pedig közvetlenül, az által, hogy a nyers követ direkte kikeresi, megmunkálja és beleilleszti a szentély falába. Ma például ezen utóbbi munka folyik páholyunkban: két értékes követ illesztünk a szentély falába, két követ, melyről reméljük, hogy dísze és erőssége lesz a szentélynek.

Veszitek-c már észre, sejlitek-e már, hogy miért kellett a szabadkőműves törekvésének, élethivatásának és életcéljának megjelölésére szimbólumhoz folyamodni ?

Azért, mert a szabadkőműves életcélja, hivatása és törekvése oly sokoldalú, oly kimeríthetetlen, oly határtalan, hogy azt csak szimbolikusan lehet kifejezni.

Azért, mert a szabadkőművesi gondolkozás, érzés és életfelfogás az ember minden ténykedését oly sajátosan változtatja meg, mert annyira más a tartalma

és formája annak, mire a szabadkőművesség rásüti a bélyegét, hogy arra, a mivé az emberi ténykedés a szabadkőművesség behatása alatt átváltozik, a mindennapi élet szótárának nincs is kifejezése.

Avagy lehetett-e a nyers márványtömbből még csak meg is sejteni Michel Angelo parittyázó Dávidját? Lehet-e a kiszáradt, puszta föld felszínéből sejteni, hogy a termékenyítő eső mivé fogja átváltoztatni? A szabadkőművességnek, vagy szimbolikánk egy más kifejezése szerint a királyi művészetnek behatása alatt a nyers, formátlan tömeg isteni eszmét megtestesítő remekművé változik át és termékenyítő szabadkőművesi eszme a mindennapi élet száraz, egyhangú, tövises felszínét bájos virágos kertté varázsolja át Ennek a kertnek virágai: a szabadkőművesi tettek.

Igen! Virágot fakaszt a szabadkőművesi eszme, — a szabadkőművesi munka virágos kertté varázsolja az emberi életet!

Ks most engedjétek meg, szeretett újonnan felvett testvéreim, hogy a szabadkőművesi munka ezen végtelen kiterjedésű virágos kertjéből három virágot szedjek és azt csokorra egyesítve nektek ezen ünnepeyes perczen üdvözlétül átnyújtsam.

Ezen három virág neve:

Önismeret,
Igazságosság,
Emberszeretet.

»Gnothi seauton!« a delfi templom homlokzatának felirata a mi szentélyünknek is homlokfelirata.

A munkásnak mindenekelőtt töviről hegyre ismernie kell a megmunkálendő anyagot. A szabadkőműves legközvetlenebb és legfontosabb, legelső anyaga ö maga lévén, önönmagát kell legelőször megismernie, önönmagát kell megmunkálnia mindenek előtt.

Tanulmányozzátok tehát önönmagalokat, szeretett testvéreim és végezzétek a szabadkőműves ezen legelső kötelességét pontosan, lelkiismeretesen, szorgalmasan, az élet minden körülményei között. Lessétek meg szívetek minden dobbanását, figyeljétek meg lelhetek minden megnyilatkozását, r.s figyeljétek meg hibáitokat és fogyatkozásaitokat még lelkiismeretesebben, mint jó és szép tulajdonságaitokat. Mert kétféle a kőműves munkája: rombolás és építés. A réginek, korhadtnak, rossznak, az építésre nézve hátrányosnak vagy veszélyesnek, a nem harmonikusnak lerombolása és az újnak felépítése. Romboljátok le az elő-

ítéleteket lelketekben, irsátok ki a rosszal szivetekből, száműzzetek telketekből minden elfogultságot, türelmetlenséget és gyűlöletet, gyomláljatok ki lelketekből mindent, mindent, mi nem igaz, nemes és jó.

Ha ezt a munkát pontosan fogjátok végezni, ez rá fog vezetni az igazságosságra. Mert ha igazságosak lesztek magatokkal szemben, igazságosak lesztek másokkal is és akkor elnézők lesztek mások hibái iránt, türelmesek lesztek mások meggyőződésével szemben és nem fogtok senkit ártatlanul megvetni, megrágalmazni, elnyomni, gyűlölni és üldözni. És megfogtok érteni mindent! Es aki mindent megért, az mindent megbocsájt.

De mindenek fölött gyakoroljátok magatokat az emberszeretet munkájában! Szeressetek mindenkit, mint testvéreteket. Emberszeretet irányítsa minden gondolatotokat és minden cselekedeteket. Emberszeretet legyen a ti hitvallásotok, az legyen a ti életetek vezérlő motívuma. Ebben a szabadkőművesnek elől kell járnia. »Ha sziveket akartok aratni, sziveket kell vetnetek!« mondta ttörne.

A szabadkőművesi munkának egy páányi, elenyészően kicsiny részéről akartam nektek fogalmat nyújtani, szeretett neofita testvéreim. Ez a fogalom mindinkább ki

fog tágulni, mind óriásibb és óriásibb arányokat fog ölteni, minél tovább foglalkoztok vele.

Tudjátok, vagy legalább sejtitek-e már, mi a szabadkőművesi munka?

A szabadkőműves minden gondolata, ha az szabadkőművesi, minden cselekedete, ha az szabadkőművesi: munka.

Meggyőződtek-e már, hogy a szabadkőműves munkaköre mily véghetetlen kiterjedésű, mily szakadatlan, mily mérhetetlen?

Szimbolikánk szerint mikor két szabadkőműves egymással beszélget, az m á r munka.

Mikor a minap az az érdeemes testvérünk nekem a neofiták kezdetben említett kérdéseit elmesélte és mi efölött eszmecseréi folytattunk, az munka volt.

Most, midőn én nektek ezen beszélgetésből kifolyólag ezen tárgyról egyel s mást elmondtam: ez is munka volt.

Adja a V. E. N. r. M., hogy ennek az én igénytelen munkámnak és a »Bethlen Gábor« páholy mai munkájának, mely titeket mint új köveket beleillesztett az eszményi humanizmus templomába, minél szebb eredménye legyen!

Mi a szabadkőművesség?

Midőn titeket, szeretett újonnan felvett testvéreim, szónoki tisztelnél fogva, igaz testvéri szeretettel és őszinte örömmel üdvözöllek a «Bethlen Gábor» páholy nevében, beszélhetnék nektek a szabadkőművesség mérhetetlen dimenzióju magasztos eszmeköréről; elmondhatnám nektek dióhéjban a szabadkőművesség történetét, mely az első jó emberrel kezdődik s az utolsó igaz emberrel fog végződni; megmondhatnám nektek Lessinggel, egyik legnagyobb szabadkőműves testvérünkkel, hogy minden jó, szép, igaz, magasztos és nemes, mi ezen a földön van, a szabadkőművesség műve és mi jó, szép, igaz, magasztos és nemes lesz az idők végéig, az mind a szabadkőművesség műve lesz; beszélhetnék nektek a szabadkőművesség ezéljairól, törekvéseiről és eredményeiről — és még mind nem tudátok, még mind nem mondtam volna meg nektek, hogy m i a s z a b a d k ő m ű v e s s é g .

A szabadkőművesség a legmesszebbmenő, legkimerítőbb, a tevékeny ember-szeretet minden képzelhető ágára kiterjedő jótékony-ságot gyakorolja. A legtöbb, majdnem minden közjótékony-sági és ember-szereteti akció a szabadkőművességből indult ki és a szabadkőművesség lankadatlan buzdítása folytán áll fenn. De azért nagyot hibázna, ki azt állítaná, hogy a szabadkőművesség jótékony intézmény. A jótékony-ság gyakorlásához abszolút nem szükséges a szabadkőműves szövetség.

A szabadkőművesség foglalkozik az emberiség összes nagy problémáival és kultiválja a filozófiát, különösen annak azt az alkalmazott ágát, melytől az emberi nem boldogulásának, javulásának, tökéletesedésének és nemesedésének előmozdítása várható. De azért a szabadkőművesség korántsem filozófiai társulat. Filozofálni egyesegyedül, magányosan, egy szűk kis manzárd szobában is lehet, sőt talán jobban, mint társaságban, fényes csarnokban. A filozofáláshoz sem egyesületre, sem szabadkőművességre nincs szükség.

A szabadkőművesség abszolút erkölcs-tan! alapon küzd az emberi ideálokért: egyenlőségért, testvériségért és szabadságért. De azért korántsem politikai egyesület, etikai vagy szociológiai

szekta, még kevésbé vallásos vagy vallás ellenes szövetkezet.

Az emberszeretet a szabadkőművesség lényege, kvintesszenciája, karakterisztikonja, alfája és ómegája. De ezt az emberszeretetet a szabadkőművesség egyfelől oly magasztos, universalis értelemben fogja fel és gyakorolja, másfelől annak konzekvenciáit oly véghetetlen irányokba tágítja ki és óhajtja megvalósítva látni, hogy az talán legnagyobbat vétene, ki a szabadkőművességet mint ílántrópiai egyesületet akarná definiálni.

A szabadkőművesség programjában benne van mindé n, mi az emberi nem boldogulását, nemesedését, javulását, haladását és tökéletesedését előmozdítani képes, ezen univerzálításáért nem alkalmazható rá egy elnevezés sem, mely valamely, különben bármilyen üdvös, de egyoldalú tevékenységet kifejtő egyesületet megillet.

Az a határozatlan vágy, a szívnek és léleknek az a szavakban ki nem fejezhető szomjúsága, mely titeket, szeretett újonnan felvett testvéreim, ide hozott, mely ősidőktől fogva egészen a mai napig minden az eszményért lelkesedő emberi a szabadkőművesség kebelébe vitt, az a határozatlan vágy itt korántsem nyer, itt korántsem

nyerhet kielégítést, mert ez a határozatlan vágy, ez a szavakban ki nem fejezhető szoinjuság és epedés maga a szabadkőművesség.

A szabadkőművességnek ez a definíciója biztosítéka a szabadkőművesség örökkévalóságának. A szabadkőművesség munkaköre soha sem fog megszűnni, küldetése soha sem lesz befejezve, programja soha sem lesz kimerítve, sőt feladatai a haladó kultúrával mind egyre szaporodni fognak, mert ő maga a léleknek és a szívnek az a határozatlan, ki nem fejezhető vágya, mely az emberi kebelben soha sem fog megszűnni, meri soha sem fog kielégítést nyerni.

Ez a dcíiniczió biztosítja a szabadkőművesség szükségességét, mert Miniként a szarvas vágyódik az üdítő forrás után«, úgy vágyódik a lélek az eszmény után. Okvetlenül léteznie kell egy intézménynek, mely ezen vágy kultuszának szolgál, kell lennie egy helynek, egy szentélynek, melyben a lélek zavartalanul odaadhassa magát ezen ki nem fejezhető epedésnek. És ha nem léteznék már a szabadkőművesség, azt feltétlenül ni e g kellene teremteni.

Mert az eszmény az összes emberi élet-

megnyilatkozások virágja és ezen leggyöngédebb, legnemesebb virágnak kultusza az emberiség legszentebb kötelessége.

Ez a definíció tartja a szabadkőművességet azon szédítő magaslaton, melyen az az összes emberi intézmények, alkotások, felekezetek, egyesületek, pártok, tudományok és miivészelek fölött áll. Mert szabadkőművesség nélkül, a tiszta ideál gondolata, kultusza és tartalma nélkül, minden, minden csupa ösztönszerű, állatias, gépies cselekedet, mely lehel czélszerű, lehet hasznos és üdvös, sőt lehel zseniális, de nélkülözi a magasztos ihletet, nélkülözi a lelket, nélkülözi az isteni bélyeget, melyet csak az eszményi tartalom nyomhat minden emberi gondolatra és cselekedetre.

Ez a definíció óvja meg a szabadkőművességet az egyoldalú tevékenységtől, mely öt azonnal közönséges szektává, egyszerű egyletté fokozná le. Minden emberi ténykedés, akarva, nem akarva, a szabadkőművesség szolgálatában áll, mihelyt az eszményt szolgálja, — következésképpen a szabadkőművesség az ő universális tartalmával nem szegődhetik egyetlen egy, bármilyen üdvös, de egyoldalú tevékenységi ág szolgálatába.

Es ennek a definíciónak végezetül az a bámulatos sajátsága, hogy míg egyfelől

oka a legtöbb félreértésnek és fel nem ismerésnek, mely miatt a szabadkőművesség úgy a tudatlan nagy tömeg, mint az azt szándékosan félreértő ellenségek meggyanúsításának és megrágalmazásának van kitéve, — másfelől éppen az a definíció képezi leghatalmasabb védő fegyverét.

Szeretett újonnan felvett testvéreim !

Midőn a szabadkőművesség ellenségeiről és az ellenük való védekezésről beszélek elérkeztem azon ponthoz, hol a szabadkőművesség legmeggyőzőbben és iegmagasztosabban mutatja nagy hatalmát, az egész emberiséget átölelő nagy erejét. Ne csodálkozzatok azon, hogy a szabadkőművességnek oly számosak az ellenségei! A pártikulárisnak az universális elleni harcza ez, melyből mindig az universális kerül ki, mint győztes; a közönségesnek vívódása a felségessel, a hitköznapiak viaskodása a magasztossal, Ahrimán őrségi küzdelme Ormuzddal, a sötétség kétségbeesett erő megfeszítése a világosság ellen, melynek a világosság diadalával kell végződnie. A szabadkőművességnek ez a természet-törvényszerű biztos diadala pedig még jobban elkeseríti és megvadítja ellenségeit, kik, mikor minden alaptalan

vádból, szemérmetlen ráfogásból és aljas meggyanúsításból kifogytak, rendesen azzal hozakodnak elő, hogy miért titkolózik a szabadkőművesség?

Erre tanuljatok feleletet, mert a régi talmudbölcsek is azt mondták: »v'dá má setásub láápikoreth!« «Tanuld meg, mit kell felelned annak, ki szent tanunkat megtámadja !«

A jeruzsálemi szentély építésének szimbolikáját oly következetesen lehet alkalmazni a szabadkőművességre, hogy a szabadkőművest bátran összehasonlíthatjuk a második jeruzsálemi szentély építőivel, kikről Nehémiás próféta könyvében meg vagyon írva, hogy «egyik kezökben volt a vakolókanál, a másikban a kard.» Már is vehettétek észre, hogy itt, a mi kis városunkban, a «Bethlen Gábor» páholy megalakulásának első napjától fogva, ellenségeink támadtak, kiknek szintén egyik legkárindálisabb, legelső kérdésük ez: miért titkolóznak a szabadkőművesek? Miért nem lépnek a nyilvánosság elé? Miért bujkálnak sötét éjszakában, elzárt helyiségben ?

Hát mondjátok meg nekik, hogy mi azért titkolózunk, mert az ideál kultuszának félre kell vonulnia, el kell rejtőznie abban a világban, melyben az ideálból

gúnyt űznek, melyben önérdek, igazságtalanság, hazugság, álszenteskedés, erőszak, a gyenge elnyomva és a tehetetlen könyörtelen kizsákmányolása vannak napirenden, melyben a legszentebb emberi jogokat lábbal tiporják, melyben a legdurvább anyagéivőség és érdekhajhászás üli orgiáit. Mondjátok meg nekik, hogy az ideál kultuszának bujkálnia kell egy oly világban, melyben hazug papok hazug bálványoknak emelnek oltárokat. Az emberi ideál kultuszának el kell rejtőznie egy oly világban, melyben k ü-lömbiséget tesznek ember és ember között nyelve, születésének véletlenje és testbőrének színárnyalata szerint. Az emberi ideál kultuszának bujkálnia kell sötét éjszakában és gondosan elzárt ajtók mögött, a meddig az emberek még mind ugyanazok lesznek, akik Sokratsnek a méregpoharat adták a kezébe és Jézust keresztre feszítették.

És mondjátok nekik végül, hogy n e in a szabadkőművesség zárkózik el a világtól, hanem a világ zárkózik el a szabadkőművességtől.

Jöjjön hozzánk mindenki, aki az emberi ideál kultuszának akarja szentelni minden gondolatát, cselekedetét és egész életét, kinek

minden gondolatát és cselekedet az egyenlőség, testvériség és szabadság szentháromsága irányítja, ki minden embertársát testvéri szeretettel öleli kebléhez, ki rajong mindenért, mi szép, jó, nemes és igaz, ki gyűlöli a gyűlöletet, ki utálja a hazugságot, ki nem ismer és nem tesz különbséget ember és ember között, ki nem ismer faji és felekezeti türelmetlenséget, — jöjjön a mi szentélyünkbe, vegyen részt a mi munkánkban és mi tárt karokkal fogadjuk és testvérként szorítjuk szivünkhöz!

Ebben az értelemben üdvözöllek titeket, szeretett neofita testvéreim és kívánok nektek boldog, hosszú, szabadkőművestettekben és eredményekben gazdag életet!

A testvéri lánczról.

Tisztelt és szeretett újonnan felvett testvéreim !

Szónoki tisztelnél fogva szeretettel üdvözöllek titeket a «Bethlen Gábor» szabadkőműves páholy nevében és új testvéreitek összeségének, a testvéri láncznak nevében.

Testvéri láncz!

Álljunk meg egy perezre ennél a szónál, ragadjuk ki ezt a szót azon szavak közül, melyeket ti szimbolikus alkalmazásban — ma hallottatok először.

A mint ma egy szabadkőműves megfogta a kezeteiket és azt mondotta: «becsületes ember kezét tartom a kezemben«, úgy történt ez a földgolyó számtalan pontján, úgy történt ez az elmúlt századok homályos ködében elvesző ősi időkben és úgy fog ez történni a beláthatlan idők végéig, a míg csak jó, nemes és igaz férfiak élni, egymással találkozni és egye-

sülni fognak. Ezzel az a szabadkőműves titeket szabadkőműveseknek fogadott és ismert el. Ezt a kezeket azonban az a szabadkőműves csak látszólag engedte ki a kezéből, mert ezek a kezek már örökre, elválaszthatlanul összefogózva fognak maradni. Ezeket a kezeket többé a halál sem képes egymástól elválasztani, ez a kézfogás daczol a halállal, az enyészettel, az anyag múlandóságával és az idő végtelenségével. Mert ez a kézfogás egy eszmét fejez ki, mely halhatatlan, és azokat a kezeket a síron túl is ezen halhatatlan eszme szálai elválaszthatlanul fűzik egymáshoz.

Most képzeljétek el, szeretett újonnan felvett testvéreim, ezeket az összes összefogózott kezeket a térben és képzeljétek el őket összefogózva az időben és elöttek fog állani a s z a h a d k ö m ű v e s i l á n ez az ö végtelenségében és örök kéval óságában, amint átfogja a földgolyót napkelettől napnyugatig, az idők kezdetétől az idők végéig.

Ez a láncz tehát, szereteti testvéreim, mig egyfelől reális, létező, materialiter érvényesülő és működő valami, másfelől képletes, szimbolikus, transcendentális.

A reális l á n c z o t láttatok, éleztétek. Kéz a kézben, egy testvér egyszerre kettőt fonva szíve körül, mily magasztos, mily felséges látvány! Nem éretlen gyermekek képezik ezt a kört, hanem érett, komoly, miveit férfiak, dokumentálva, hogy mint az ártatlan gyermekek, úgy az érett komoly emberek is kedves, bizalmas kört képezhetnek és dokumentálva, hogy eszményünk nem agyrém, mert a mi kicsinyben lehetséges és oly harmonikusan kivihető, az nagyban sem lehet kivihetetlen.

Áttérve már most a lánc/ Iran s-czendentál is oldalára, az legelőször is szimbóluma a szabadkomü vési eszme örökkévalóságának. Hiszen azokat a kezeket, melyek ezelőtt századokkal lánczot fűztek, mint láttuk, a halál sem választhatta el egymástól, mert azokat a halhatatlan eszme szálai elválaszthatlanul egyesítették és egyesítik ma is.

A láncz jelképezi az egyenlőséget, a láncz csak úgy lehet használható és erős, csak úgy felelhet meg hivatásának, ha szemei egyenlők. Legyünk egyenlők a munkában, a kötelességtudásban, kötelességleljesítésben, az emberszeretben, a szép, jó, nemes és igaz kultuszában! És támogassuk, erősítsük egymást a szabadkőműves! eszmények ápolásában, mert

minden láncz csak olyan erős, mint annak leggyengébb szeme. Támogassuk, erősítsük egymást, hogy a láncznak tartása legyen!

A láncz jelképezi a testvériséget. Miként a láncz szemei egymással össze vannak fonva és egymással ölelkeznek, úgy forrasszon össze minket a testvéri szeretet!

A láncz jelképezi a szolidaritást. A láncz csak akkor tökéletes, ha minden szeme tökéletes. Törekedjünk arra, hogy a láncznak minden szeme erős és tartós legyen. Ebben meg van mondva az is, hogy kötelességünk az emberi nemet tökéletesíteni az egyes egyéneken végzett munka által is és hogy a mi szempontunkból mulasztás, sőt bűn az egyest veszni, zülleni hagyni. »Egy mindenikért, mindenik egyért« a jelszavunk.

Ebbe a lánczba fűztünk ma titeket.

Most tudjátok azt is, mi az egyes lánczszem hivatása: mindent a lánczért! mert a láncz jelszava: »mindent az egyes lánczszemért!« Végső konklúzióban pedig, mivel magasztos tanunk szerint mindnyájan testvérek vagyunk, az egész emberiség egyetlen egy testvéri láncz és minden ember — kivétel nélkül — a láncznak egy szeme, a test-

véri láncz szimbolikájának
 utolsó konzekvenciája: «min-
 den egyes az összemberi s égért
 és az összemberiség minden
 egyesért!«

És valamint a szabadkőműves páholy munkájának ünnepélyes momentumában a főmester ezen szavára: «fűzzünk lánczot, testvérek!» a szabadkőművesek azonnal lánczozva egyesülnek, úgy kell, hogy minden szabadkőműves odahasson, hogy az összes testvérek, ezen földgolyó összes lakói lánczot fűzzenek, mert a nagy főmester, a V. E. N. E. M. a szabadkőműves szívében lévő páholyban minduntalan mondja: «lánczba testvérek!«

A láncz szimbolikája tehát, szeretett újonnan felvett testvéreim, tanítson titeket a szabadkőművesség értelmére, jelentőségére és céljára és tanítson titeket kötelességekre, mely röviden összefoglalva annyi: «ügyeljetek arra, hogy a láncz erős legyen és ne szakadjon!»

Mivel pedig a láncz kettős: reális és transzcendentális, ebből az következik, hogy a szabadkőművesnek, ki ezen kettős láncznak tagja, szintén kettős a küldetése és élethivatása: reális és transzcendentális

Ezen kettős feladatok és kötelességek tudata és teljesítése adja meg az életnek azt a harmóniát, mely nek sz é p sé g é é r t és tökéletességéért él, hal, áldoz és küzd a szabadkőműves.

Igen! A szabadkőműves küzd azért, hogy az élet harmonikus legyen, hogy a nem harmonikus, a harmóniába nem találó vagy azt zavaró tényezők harinónikusokká váljanak, harmonikusan beleolvadjanak az erkölcsi jónak dicséretét zengő felséges kórusba és hogy a disharmóniák elenyésszenek !

A lánglelkű Lenau azt írja, hogy régi hegedűket felbontottak és egy csomó fűrészporszerű, apró szilánkot találtak bennük, úgy a fizikusok, mint a hegedűművészek azt mondják, hogy ezen szilánkok úgy keletkeznek, hogy a hegedű kilöki magából azon részecskéket, melyek nem rezegnek harmonikusan, vagy a harmonikus rezgést zavarják. Ezen nemes hangszer — mondja Lenau — kiküszöböl, kítaszít magából mindent, mi nem tartozik a harmóniához, minden idegent, mi a szép összhangot zavarja, vagy annak létrejöttét adadályozza. Az ember is lökjön ki magából mindent, ami nem harmonikus!

Ki vele, ki mindent, ami nem akar, vagy nem tud harmonikus szép lenni!

»Ecrasez l'infame!« mondja Voltaire. Tépjük ki, irtsuk ki gyökerestől mindazt, mi a szabadkőművesi ideál megvalósulását, az emberei nemnek a szeretet harmóniájában való boldogulását zavarja, vagy akadályozza!

Ennek a szép küzdelemnek a harezosai közé lettetek ma felvéve, mint ilyeneket tiszta szívvel üdvözöllek!